

Nieuwe pakjeswet krijgt bakken kritiek: "Klant betaalt meer en bedrijven gaan failliet"

Nu donderdag wordt in de Kamer gestemd over de nieuwe pakjeswet, die de werkomstandigheden van pakjesbezorgers moet verbeteren. De verwachting is dat de meerderheidspartijen de wet zullen goedkeuren. En toch is de kritiek snoeihard: de wet zou leiden tot minder jobs, duurdere pakjes en zou vooral de positie van Bpost versterken.

Sinterklaas is druk bezig met de voorbereidingen voor zijn grote verjaardagsfeest. In de komende weken zullen pakjesbezorgers dus extra hard moeten werken. De meeste koeriers van Bpost werken met een vast contract. Maar veel concurrenten van Bpost, zoals GLS, PostNL en DPD, laten de pakjes die we op de webwinkels van pakweg Amazon, Bol en Zalando kopen, bij ons thuis leveren door koeriers die op zelfstandige basis werken.

In de voorbije jaren is gebleken dat veel van die zelfstandige koeriers weinig geld verdienen en heel hard moeten werken. Er wordt wel eens van 'sociale uitbuiting' gesproken. Federaal minister Petra De Sutter (Groen) heeft lang gewerkt aan een wet die de loon- en arbeidsvoorwaarden van de pakjesbezorgers moet verbeteren.

Wat staat er in de wet?

De pakjeswet zou in de loop van volgend jaar worden ingevoerd. In de wet staat dat de zelfstandige pakjesbezorger voortaan maximaal negen uur per dag mag werken. Maximaal twee keer per week mag hij tien uur per dag werken. Er komt ook een minimumloon, dat tegen 1 juli 2024 wordt vastgelegd. De opdrachtgever van de bezorger, bijvoorbeeld PostNL of DHL, moet voortaan ook de brandstofkosten, garagekosten en de verzekering van de bestelwagen betalen.

Dat klinkt mooi. En toch is bijna de hele sector tegen de nieuwe wet. We zetten vier stellingen op een rij.

1. "Deze wet maakt de verzending van pakjes duurder voor de consument"

Dat zegt Roel Gevaers, professor en transporteconoom van de Universiteit Antwerpen. "Pakjesleveranciers zullen extra investeringen moeten doen in informaticasystemen om bij te houden of koeriers zich aan het maximum aantal afgesproken uren houden", zegt Roel Gevaers. "En ze zullen wellicht extra chauffeurs moeten tewerkstellen, omdat een chauffeur in de nieuwe wet niet meer zoveel pakjes mag leveren als vandaag. Ik schat die extra kosten op 15 à 25% per pakje. De kostenstijgingen zullen in grote mate worden doorgerekend aan de consument. Als de verzendingskosten zagezegd gratis zijn, zal de prijs van het product worden verhoogd."

2. "Door deze wet gaan veel jobs verloren"

De uitspraak komt van Michael Freilich van oppositiepartij N-VA. "De pakjesbedrijven zullen de extra kosten niet volledig kunnen doorrekenen aan hun klanten, waardoor ze minder winst zullen maken", zegt Freilich. "Het probleem is dat veel van die bedrijven vandaag al heel lage winstmarges hebben, waardoor die marges zelfs negatief kunnen worden en bedrijven failliet gaan of de sector verlaten, waardoor er dus ook jobs verdwijnen. Buitenlandse bedrijven kunnen daarvan profiteren. Zij moeten in principe ook aan de Belgische pakjeswet voldoen, maar het is voor de Belgische inspecteurs heel moeilijk om op een buitenlands hoofdkantoor de contracten van de koeriers te gaan controleren."

Een topman van een groot pakjesbedrijf bevestigt in een e-mail dat veel bedrijven door de nieuwe pakjeswet kopje-onder dreigen te gaan. "Sommige zaken in de wet zijn niet realiseerbaar en andere zaken kosten ons zoveel geld dat ons bedrijf kapot gaat", zegt de topman. "Wij zijn nooit gehoord geweest door de minister. Maar binnenkort worden wij wel geslacht. We beraden ons er nu over hoe we die wet kunnen laten vernietigen."

Minister Petra De Sutter nuanceert. "Bedrijven die aan sociale dumping doen, hun mensen uitbuiten of illegaal tewerkstellen, zullen het door deze wet inderdaad moeilijk krijgen", zegt ze. "Hun winstmarges zullen kleiner worden. Maar willen we dat pakjesbedrijven hoge winsten maken op kap van hun koeriers? Neen."

3. "Er is geen garantie dat de werkomstandigheden van koeriers zullen verbeteren"

Dat zegt Roel Gevaers. "Het grote probleem van deze nieuwe pakjeswet is dat ze complex is en moeilijk afdwingbaar", zegt hij. "De overheid zal heel moeilijk kunnen vaststellen dat een koerier te weinig heeft verdiend of te veel uren heeft gewerkt. Hoe gaan inspecteurs de duizenden onderaannemers in de pakjessector elke dag controleren?"

Petra De Sutter zegt dat pakjesbedrijven zullen worden gecontroleerd op basis van een informaticasysteem. "Inspectiediensten zullen checken of de koeriers wel écht in het systeem zijn geregistreerd", zegt ze. In de omgeving van de minister wordt erop gewezen dat er dit najaar 140 extra sociale controleurs worden aangeworven, weliswaar over alle sectoren heen, dus niet alleen voor de koeriers.

Maar in de sector wordt er zwaar getwijfeld aan de slagkracht van de controleurs. "De huidige wet is eigenlijk al voldoende streng", zegt Philippe Degraef, directeur van Febetra, de federatie van transportbedrijven. "Maar er worden nooit controles uitgevoerd. De controleurs van de FOD Mobiliteit zeggen dat ze onvoldoende afweten van kostprijsberekening en de inspecteurs van de FOD Economie zeggen dat ze te weinig van vervoer afweten."

Koeriers zouden in de nieuwe wet wel een minimumloon krijgen. Maar ook die maatregel moet met een korrel zout worden genomen, zegt het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT), het orgaan dat de goede werking van de postsector moet controleren. "We gaan ervan uit dat de huidige compensaties die aan de pakjesbezorgers worden betaald, zich al boven de vooropgestelde minimumvergoeding bevinden", zegt het BIPT. "Bovendien zal dat minimumloon worden berekend op een werkdag van acht uur, terwijl veel koeriers vandaag veel meer uren per dag werken", vult professor Roel Gevaers aan.

"En dan is er nog iets", zegt Gevaers. "Sommige koeriers leveren niet alleen pakjes, maar doen ook de logistiek voor bedrijven, en die pakjeswet geldt niet voor de logistiek. Als er in een bestelwagen zowel pakjes voor consumenten als palletten voor bedrijven zitten, aan welke wet moet pakweg DHL dan voldoen? De wet creëert veel onduidelijkheid."

4. "Bpost wordt onrechtmatig bevoordeeld"

Dat zegt Michael Freilich. "Bpost valt grotendeels buiten de nieuwe pakjeswet, omdat het bedrijf slechts in een beperkte mate met zelfstandige koeriers werkt", zegt hij. "Bpost hoeft dus niet in een extra informaticasysteem of in extra chauffeurs te voorzien, maar kan zijn prijzen voor pakjeslevering wel laten stijgen, omdat zijn concurrenten dat ook doen. Daardoor wordt de winst van Bpost gewoon verhoogd, terwijl dat bedrijf al zwaar gesubsidieerd wordt door de overheid. Bpost wordt de mastodont in dit verhaal en krijgt bijna een monopolie."

Petra De Sutter wijst erop dat Bpost ook een tandje zal moeten bijsteken. "Bpost schakelt bijvoorbeeld onderaannemers in tijdens de kerstperiode. Als die bedrijven hun koeriers uitbuiten, zal Bpost daarvoor verantwoordelijk worden gesteld."

[Christof Willocx](#)